

556/Sans.

UG/4th Sem/SANS-H-CC-T-9/24

U.G. 4th Semester Examination - 2024

SANSKRIT

[HONOURS]

Course Code : SANS-H-CC-T-9

Full Marks : 60

Time : 2½ Hours

The figures in the right-hand margin indicate marks.

Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable.

1. अधोलिखितेषु दशप्रश्नामुत्तराणि संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च प्रदीयताम् : 2×10=20

- i) स्वातन्त्र्यसम्भविमिति महाकाव्ये कीदृशं भारतवर्षविष्णुं वन्दामहे ?
- ii) रेवाप्रसादद्विवेदिनः जन्मस्थानं जन्मकालश्च लिख्येताम्।
- iii) 'त्वं वै सुपर्णोऽसि हिरण्यवर्णस्त्वम्' — इत्यत्र त्वमिति पदेन कः अभिप्रेतः ? कस्तावत् सुपर्णः ?
- iv) 'नमो नमो वीरवृषाकपिभ्यः' — अत्र 'वीरवृषाकपिभ्यः' इति पदेन के सूच्यन्ते ? ते कथं सञ्चरन्ति ?
- v) 'प्रकाशितस्तवं हि सदा शिवोऽसि — अत्र कः सदाशिवोऽस्ति ? स कथं प्रकाशितः ?
- vi) 'कदापि नानं परिवेषणीयम्' — कुत्र समुपलभ्यते पङ्क्तिरियम् ? पङ्क्तेरस्याः तात्पर्यं लिख्यताम्।

[Turn Over]

vii) 'संस्थापनीयाश्च निजाधिकारा निपीय भूयः सलिलं सरस्याः'
— कस्मिन् प्रसङ्गे केनोक्तम्?

viii) 'यदि अस्य भागधेये आयुर्वर्तते, तदायं सुचिरं जीवेत' — कं प्रति कस्योक्तिरियम्?

ix) यतीन्द्रविमलचौधुरीमहाभागेनरचितं संस्कृतग्रन्थद्वयमुल्लिख्यताम्।

x) 'अधुना कुत आगत्य स कक्षं मे पूरितवान्' — कं प्रति कस्योक्तिरियम्?

xi) श्रीजीवन्यायतीर्थेन विरचितस्य श्रव्यकाव्यद्वयस्य नाम उल्लिख्यताम्।

xii) क्षमारवमहोदयया किं नामधेयम् उपाधिद्वयं प्राप्तमासीत्?

xiii) 'कतमा कविता' कदा केन रचिता?

xiv) शून्यस्थानं पूरणीयम् :

क) सज्जनमैत्री _____ पुष्पाति।

ख) विपुलाधरणी _____ सागरतलविस्तारः।

xv) 'डाक्घर्' इति नाटकस्य संस्कृतानुकल्पनं केन कृतम्? तस्य पितुर्नाम किम्?

2. Answer any four of the following questions:

5 × 4 = 20

i) Write short note on any one:

क्रौञ्चद्वीपः, हाइकु, पाण्डवविक्रमम्, लक्ष्मीवाई

ii) Translate into Bengali or English (any one):

क) मनुष्यताख्या गिरिराजकन्या तपश्चरिण्युः पुनरुत्पद्यति।
अर्णतामेहकुतो मुखीनां त्वरस्व तां प्रीणयितुं शिवस्त्वम्॥

ख) निसर्ग-रम्या नर-रत्न-खानिर्मित्यूर्वानां प्रिय-मातु-भूमिः।
प्रेष्टाऽस्ति मे कोड्कण-भूर्वयं च तदैक-भागे मिलिता
महाडे॥

iii) वार्तागृहनाटकस्य माधवदत्तचरित्रं चित्रयत।

iv) भीमायनमहाकाव्ये नारीः उद्दिश्य भीमराव-आम्बेदकरमहोदयस्य
भाषणम् स्वकीयभाषया उपस्थाप्यताम्।

v) Write short note on any one:

सुधा, नान्दी, अपर्णा, अथकिम्

vi) Write a short note on:

यतीन्द्रविमलचौधुरी or श्रीजीवन्यायतीर्थः

3. अधोलिखितेषु प्रश्नद्वयं समाधीयताम्। तत्र एकस्योत्तरं संस्कृतभाषया
देवनागरीलिप्या च विधेयम्। 10 × 2 = 20

i) Explain in Sanskrit (any two):

a) यूयं दीपं प्रज्वालयत, तिमिरं स्वयं गमिष्यति रे।

अमृतचिन्तनं निमिष कुरुत, गरलं स्वयं गलिष्यति रे॥

b) ज्ञानी सुखदुःखसमे कृत्वा स्नाति।

c) 'अहम्' इत्याख्ये पुष्पपात्रे त्वमसि पुष्परूपेण।

ii) आधुनिकसंस्कृतसाहित्ये पण्डितक्षमारावस्य
महामहोपाध्यायहरिदाससिद्धान्तवागीशस्य च अवदानं आलेच्यताम्।

iii) स्वातन्त्र्यसम्भवोक्तदिशा काशीमाहात्म्यं वर्णयत।

iv) सामाजिकचेतनायाः दृष्ट्या भीमायनमिति महाकाव्यस्य महत्वं
विचारणीयम्।